

MASARYKOVA UNIVERZITA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA

Majetek obcí a formy jeho správy

Management rozvoje měst a regionů

Ing. Jiří Velinský, 7. 10. 2019

Na odlehčení

- Velmi podnapilý občan se vypotácí z hospody. Potká ho starosta a domlouvá mu: „Jsi na špatné cestě, Nováku! Nestydíš se?“ „A proč já? Za špatnou cestu, ať se stydí obec!“
- Volá místostarosta Beruška radní Broučkové: „Lidi říkají, že už nejsou peníze na údržbu majetku, je to pravda?“ „Ale ne, Beruško, peněz je minimálně na rok dost!“ „Počítáš do toho i fungování úřadu?“ „Ne, jen nás dva.“

Program

- definice majetku
- historický vývoj
- povinnosti správce
- struktura obecního majetku v Česku
- majetkoprávní úkony
- formy správy
- organizace zřizované/zakládané obcemi

Majetek obcí

- vlastnictví majetku a právo s ním hospodařit
- předpoklad existence územní samosprávy
- rozvoj území
- zabezpečování veřejných statků
- hmotný majetek (nemovitý, movitý,
majetková práva a pohledávky, peněžní
prostředky, cenné papíry)
- nehmotný majetek

Typické obecní majetky

- domy
- pozemky
- lesy
- dopravní prostředky
- zařízení
- atd.

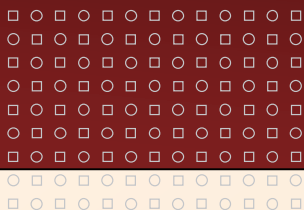

Méně typické obecní majetky

- hrady
- šperky
- akcie
- umělecká díla
- atd.

Historický vývoj I.

- 1. 1. 1950 - znárodnění majetku obcí -
národní výbory

- zákon 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku ČR do vlastnictví obcí: nástupnický princip, historický princip, územní princip, majetek, který nepřecházel

Historický vývoj II.

- rozhodnutí příslušného úřadu (okresní úřad, ministerstvo školství, ministerstvo kultury)
- zákon 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku na jiné osoby: privatizace (technické služby, úklid veřejných ploch, veřejná zeleň, akcie plynárenských a energetických rozvodných společností)
- rušení okresních úřadů

Povinnosti správce

- povinnost spravovat účelně a hospodárně
- ochrana před zničením, poškozením, odcizením, zneužitím
- právo na náhradu škody, na vydání bezdůvodného obohacení
- publikační povinnost
- evidence majetku

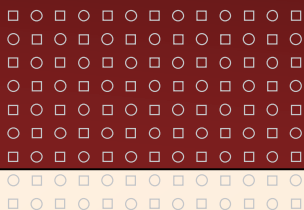
Sankce

- zákon 140/1961 Sb., trestní zákon
- § 248: zpronevěra
- § 249: neoprávněné užívání cizí věci
- § 255: porušování povinnosti při správě cizího majetku

Specifika hospodaření s obecním majetkem

- struktura majetku
- neodepisování majetku (rozpočtová činnost, do roku 2011), odpisy - odpisový plán
- pravidla pro zadávání veřejných zakázek

Karlovarská losovačka

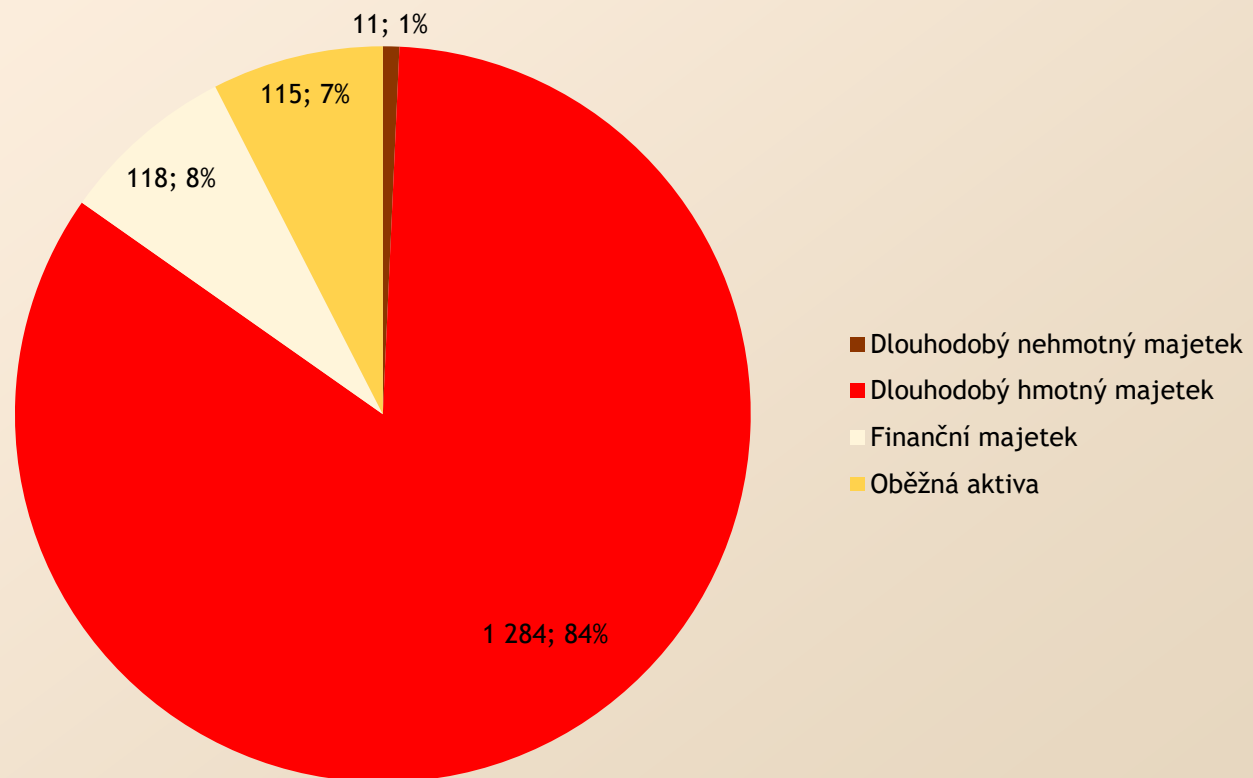
<http://www.youtube.com/watch?v=f0-SY70ZR08>

Struktura majetku obcí v Česku I. (v mld. Kč)

Druh majetku/rok	2005	2006	2007	2008	2009
Stálá aktiva	1 105	1 230	1 283	1 340	1 413
Dlouhodobý nehmotný majetek	5	6	8	10	11
Dlouhodobý hmotný majetek	985	1 107	1 161	1 213	1 284
Finanční majetek	115	117	114	117	118
Oběžná aktiva	108	111	118	134	115
Aktiva celkem	1 219	1 341	1 401	1 474	1 528

Struktura majetku obcí v Česku II.

Majetkoprávní úkony obce

- zastupitelstvo obce - veřejné zasedání: § 85 zákona 128/2000 Sb. v platném znění, o obcích (obecní zřízení): zastupitelstvu obce je dále vyhrazeno rozhodování o těchto majetkoprávních úkonech)
- rada obce - neveřejné jednání: § 102 zákona 128/2000 Sb. v platném znění, o obcích (obecní zřízení)

Pravomoci zastupitelstva I.

■ § 85

- a) nabytí a převod nemovitých věcí včetně vydání nemovitosti podle zvláštních zákonů, převody bytů a nebytových prostor z majetku obce
- b) poskytování věcných darů v hodnotě nad 20 000 Kč a peněžitých darů ve výši nad 20 000 Kč fyzické nebo právnické osobně v jednom kalendářním roce

Pravomoci zastupitelstva II.

- c) poskytování dotací nad 50 000 Kč v jednotlivých případech občanským sdružením, humanitárním organizacím a jiným fyzickým nebo právnickým osobám působícím v oblasti mládeže, tělovýchovy a sportu, sociálních služeb, podpory rodin, požární ochrany, kultury, vzdělávání a vědy, zdravotnictví, protidrogových aktivit, prevence kriminality a ochrany životního prostředí

Pravomoci zastupitelstva III.

- d) uzavření smlouvy o sdružení a poskytování majetkových hodnot podle smlouvy o sdružení, jehož je obec účastníkem
- e) peněžité i nepeněžité vklady do právnických osob
- f) vzdání se práva a prominutí pohledávky vyšší než 20 000 Kč
- g) zastavení movitých věcí nebo práv v hodnotě vyšší než 20 000 Kč

Pravomoci zastupitelstva IV.

- h) dohody o splátkách s lhůtou splatnosti delší než 18 měsíců
- i) postoupení pohledávky vyšší než 20 000 Kč
- j) uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru nebo půjčky, o poskytnutí dotace, o převzetí dluhu, o převzetí ručitelského závazku, o přistoupení k závazku a smlouvy o sdružení
- k) zastavení nemovitých věcí
- l) vydání komunálních dluhopisů

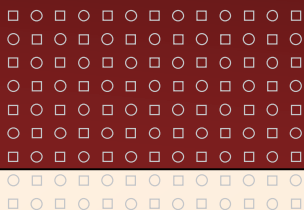
Pravomoci rady

- § 102
- úkoly zřizovatele/zakladatele - příspěvkové organizace, organizační složky, organizace
- rozhodování v pozici jediného společníka obchodní společnosti
- nájemní smlouvy, smlouvy o výpůjčce
- co v případě, není-li zřízena rada

Formy správy

- vlastní správa
- zřizované/zakládané organizace - zákon 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
- externí správa

Vlastní správa

- proč?
- jak?

Zřizované/zakládané organizace

- organizační složky
- příspěvkové organizace
- obchodní společnosti
- obecně prospěšné společnosti
- školské právnické osoby
- veřejné výzkumné instituce
- veřejné ústavní zdravotnické zařízení

Organizační složka

- proč?
- jak?
- nemá právní subjektivitu
- vzniká usnesením zastupitelstva
- zřizovací listina
- tzv. čisté veřejné statky
- zaměstnanci

Organizační složka - hospodaření

- v rámci rozpočtu obce (příjmy i výdaje)
- absence výraznějších příjmů

Příspěvková organizace

- proč?
- jak?
- právní subjektivita
- zřizovací listina
- zápis do obchodního rejstříku

Příspěvková organizace - hospodaření I.

- hlavní, vedlejší činnost (zisk ve prospěch hlavní)
- „rozpočet“ - plán nákladů a výnosů
- <http://www.hvezdarna.cz/wp-content/uploads/ROCNI-FP-2016-%C3%BA%20anor-2016.pdf>
- příspěvek od zřizovatele (provoz, investice)
- vlastní příjmy, fondy, dary
- možnost uložení odvodu do rozpočtu zřizovatele
- možnost změny v průběhu roku

Příspěvková organizace - hospodaření II.

- svěřený majetek
- nabývání majetku pro zřizovatele
  - a) bezúplatným převodem od svého zřizovatele,
  - b) darem s předchozím písemným souhlasem zřizovatele,
  - c) děděním; bez předchozího písemného souhlasu zřizovatele je příspěvková organizace povinna dědictví odmítnout, nebo
  - d) jiným způsobem na základě rozhodnutí zřizovatele
- bezúplatná nabídka majetku zřizovateli

Příspěvková organizace - fondy

- rezervní fond
  - investiční fond
  - fond odměn
  - fond kulturních a sociálních potřeb
-
- převod zůstatků fondů

Příspěvková organizace - rezervní fond

- tvorba: zlepšený hospodářský výsledek, peněžní neinvestiční dary
- použití: další rozvoj, časové překlenutí rozdílu mezi výnosy a náklady, úhrada ztráty předchozích let, úhrada sankcí za porušování rozpočtové kázně, posílení investičního fondu (po souhlasu zřizovatele)
- motivační faktor

Příspěvková organizace - investiční fond

- tvorba: odpisy, investiční příspěvek od zřizovatele, investiční příspěvek ze státních fondů, prodej hmotného majetku, převod z rezervního fondu
- použití: investiční výdaje, úhrada investičních úvěrů a půjček, odvod do rozpočtu zřizovatele, financování údržby a oprav nemovitého majetku zřizovatele

Příspěvková organizace - fond odměn

- tvorba: zlepšený hospodářský výsledek
- použití: odměny
- motivační faktor

Příspěvková organizace - fond kulturních a sociálních potřeb

- tvorba: z ročního objemu prostředků určených na platy, náhrady a odměny (1 %)
- použití: kulturní, sociální a jiné potřeby
- vnitřní pravidla čerpání

Příspěvková organizace - omezení

- uzavírání smluv o půjčce, úvěru (souhlas)
- poskytování darů
- zajišťování závazků (souhlas)
- nákup na splátky, smlouva o nájmu (souhlas)
- nákup cenných papírů
- zřizovat nebo zakládat právnické osoby
- mít majetkovou účast v podnikatelských subjektech

Externí správa

- proč?
- jak?

Dobrovolný svazek obcí I.

- proč?
- právnická osoba
- obce vkládají majetek
- smlouva o vytvoření, stanovy
- účel: plnění předem definovaných veřejnoprávních služeb samosprávného charakteru

Dobrovolný svazek obcí II.

- pouze obce
- schválení zastupitelstvem
- typické příklady: hospodaření s vodou, cestovní ruch, školství, ochrana životního prostředí, dopravní obslužnost
- majetek vložený obcemi, majetek získaný vlastní činností

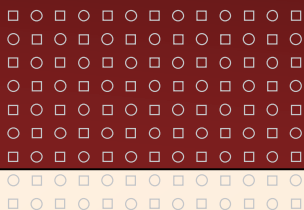

Dobrovolný svazek obcí III.

- rozpočet a jeho zveřejnění
- kontrola hospodaření
- závěrečný účet a jeho publikace

Shrnutí

- obce: movitý i nemovitý majetek - zabezpečování veřejných statků, podnikání
- nakládání s majetkem dle svého uvážení v souladu se zákony
- možnost vkládat svůj majetek do podnikatelských aktivit, finanční investice
- majetek svěřený příspěvkovým organizacím
- evidence majetku
- publicita

Děkuji za pozornost!

- Ing. Jiří Velinský
- jiri.velinsky@econ.muni.cz

